

KONINKLIJKE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR LUCHTVAART
ROYAL NETHERLANDS AERONAUTICAL ASSOCIATION
AANGESLOTEN BIJ DE FÉDÉRATION AÉRONAUTIQUE INTERNATIONALE
AFDELING SCHERMVLIEGEN

Opleiding
Schermvliegelinstructeur 3
Lier / Berg

2015

Opleidingsprogramma 2015

Doel van de opleiding

De opleiding heeft tot doel jou zodanig te bekwamen dat je zelfstandig een opleiding tot piloot kunt verzorgen.

Toelatingseisen

Tot de opleiding word je toegelaten, als je:

- In het bezit bent van de aantekening HI berg en/of IIR, die ten minste één jaar voor de aanvang van de opleiding is verleend.
- Tenminste 18 jaar of ouder bent.
- Lid bent van de KNVvL.
- Het opleidingsgeld voldaan hebt.
- In het bezit bent van een geldig Lierbrevet-3 en/of Bergbrevet-3.
- In het bezit bent van een 'Vaardigheidsboekje hulpinstructeur', waarvan de taken 1,2,3,4,5,6,8,10 en 12 door een KNVvL-erkende opleidingsinstantie c.q. instructeur met een voldoende zijn beoordeeld.
- Als observant aanwezig bent geweest bij een opleiding op een school en hiervan een verslag hebt gemaakt dat door de cursusstaf met 'voldoende' is beoordeeld;
- Over voldoende kennis beschikt op de terreinen: aerodynamica, meteorologie, vliegtuigtechniek, materiaalkennis en regelgeving.

Werving

In het blad 'Riser' wordt een advertentie geplaatst; tevens is een oproep te vinden op de website www.knvvl.nl/afdelingen/schermvliegen en wordt op één van de twee bijscholingsdagen voor instructeurs melding gemaakt van de opleiding.

Na aanmelding ontvang je een formulier waarin je onder meer een beeld dient te schetsen van jouw visies en bekwaamheden. Op grond van het ingevulde formulier en de gemaakte toets beslist de cursusstaf over jouw toelating tot de instructeursopleiding. Heb je het Brevet-3 maximaal 2 jaar hiervoor behaald, dan ben je vrijgesteld van de toets van je kennis van aerodynamica, meteorologie, vliegtuigtechniek, materiaalkennis en regelgeving. Bij twijfel over toelating kan met jou een gesprek plaatsvinden.

De cursusstaf behoudt zich het recht voor jou na het tweede weekend een dwingend advies te geven de opleiding te beëindigen. Dit, indien de cursusstaf geen mogelijkheden ziet dat je de opleiding met succes afsluit.

Terminologie

De opleiding is aangepast aan de overheidsregels. In de terminologie van de overheidsregels heet een Instructeur Schermvliegen: *Schermvlieginstructeur 3*. De Hulpinstructeur heet *Schermvlieginstructeur 2*.

Data van de opleiding 2015

De opleiding wordt op de volgende data gegeven in het KNVvL kantoor te Woerden, Houttuinlaan 16A:

- 7 februari eerste zaterdag
- 21 maart tweede zaterdag (praktijkdag)
- 18 april derde zaterdag
- nog nader te bepalen afsluitende vrijdagavond

Minimaal aantal deelnemers

Het minimaal aantal deelnemers aan de opleiding is 6. Bij minder aanmeldingen behoudt de cursusstaf zich het recht voor om de opleiding niet door te laten gaan.

Inschrijving

Inschrijven voor de opleiding kan door een e-mail te sturen aan André Bizot, in het bestuur verantwoordelijk voor opleidingen, via opleiding.schermvliegen@knvv.nl. Na aanmelding ontvang je een formulier waarin je onder meer een beeld dient te schetsen van jouw visies en bekwaamheden. Op grond van het ingevulde formulier en de gemaakte toets beslist de cursusstaf over jouw toelating tot de instructeursopleiding. Heb je het Brevet-3 maximaal 2 jaar hiervoor behaald, dan ben je vrijgesteld van de toets van je kennis van aerodynamica, meteorologie, vliegtuigtechniek, materiaalkennis en regelgeving. Bij twijfel over toelating vindt een gesprek met je plaats.

Kosten

Deze bedragen € 450,-. Te voldoen vóór aanvang van de opleiding, maar pas nadat je bent toegelaten. In het bericht van je toelating wordt ook vermeld hoe je kunt betalen.

Duur van de opleiding

Jouw totale tijdsinvestering in de opleiding bedraagt circa 65 uur en 25 dagen stage. De opleiding kent een theoretisch deel en een praktisch deel. Je sluit de opleiding af met een examen, bestaande uit een viertal PvB's (Proeve van Bekwaamheid). Het theoretisch deel heeft als doel ervoor te zorgen dat het praktijkdeel –de stage- een succes wordt. Je legt een portfolio aan waarin al jouw verslagen en les / leerplannen komen.

Het theoretische deel

Het theoretisch deel omvat 23 contacturen, verdeeld over drie zaterdagen (zaterdag van 9.00 - 16.30 uur) en één vrijdagavond (van 19.30 - 21.30 uur). Ook dien je rekening te houden met 16 uur voorbereiding- en nazorgtijd (circa vier uur per bijeenkomst). Voorbereiding houdt o.a. in dat je bepaalde opdrachten krijgt die tijdens de bijeenkomsten aan bod komen. Hierbij kan je denken aan het voorbereiden van rollenspelen, evaluaties, inleidingen of lessen. Nazorg houdt o.a. in dat je verslag doet van de dag en daarin kritisch naar je eigen handelen kijkt en leerpunten benoemt. Al jouw verslagen komen in jouw portfolio terecht. Verderop vind je meer informatie over de concrete invulling.

Het theoretisch deel van de opleiding wordt in 2015 gegeven door Chris Borra, Jeroen Buis en Paul Scheltes

Het praktische deel

Het praktische deel volgt op het theoretisch deel en heeft de vorm van twee stages zoals beschreven in de reglementen, te weten een hoofdstage van 20 dagen en een tweede stage van vijf dagen, bij twee verschillende scholen. Doe je de praktijk voor instructeur Berg én Lier, dan is de reductieregel van kracht. Het schrijven van het stageverslag kost je circa 10 uur. Al jouw verslagen en beoordelingen komen in jouw portfolio terecht. Verderop vind je meer informatie over de concrete invulling.

Het examen

Het examen –in de nieuwe terminologie ‘Proeve van Bekwaamheid’- kent twee vormen:

1. De praktijkbeoordeling: een praktijkexamen gericht op lesgeven en afnemen van toetsen. Dit betreft de PvB's ‘Training geven’ (3.1) en ‘Afnemen van toetsen’ (5.3) ;
2. De portfoliobeoordeling: de beoordeling van een map (analoog of digitaal) waarin je allerlei ‘bewijzen’ aanbiedt die aantonen dat je aan de gevraagde criteria voldoet. Dit betreft de PvB's ‘Training geven’ (3.1), ‘Organiseren van activiteiten’ (3.3) en ‘Aansturen van kader’ (3.4).

Alvorens de praktijkbeoordeling aan te mogen vragen, dient jouw portfolio met ‘voldoende’ te zijn beoordeeld. Je vraagt de praktijkbeoordeling aan door het insturen van je portfolio.

De praktijkbeoordeling vormt een combinatie van de Proeve van Bekwaamheid 3.1 en 3.5 en omvat het lesgeven op een terrein in Nederland aan een groepje cursisten. Hierbij wordt door een examiner bekeken of is voldaan aan alle eisen beschreven in de PvB-beschrijvingen en Protocollen. Je voorbereiding op het examen zelf zal circa 8 uur bedragen. Verderop vind je meer informatie over de Proeven van Bekwaamheid.

Het theoriedeel, het stagedeel en de portfolio- en praktijkbeoordeling dienen afgerond te zijn binnen een termijn van twee jaar na aanvang van de opleiding.

Deelnamebevestiging

Zij die de opleiding met gunstig gevolg hebben afgelegd en geslaagd zijn voor de portfolio- en de praktijkbeoordeling, ontvangen een 'Deelnamebevestiging instructeuropleiding'. Met deze Deelnamebevestiging kan, mits aan de verdere eisen van het actuele Reglement Schermvliegen voldaan is, een aanvraag voor het instructeurschap bij het bestuur worden ingediend. Het bestuur stelt uiteindelijk de instructeur aan.

Competenties

Wat wordt er geëxamineerd?

De volgende competenties worden op het examen getoetst:

- **KSS 3.1 Geven van trainingen**

De schermvlieg instructeur 3 is in staat op adequate wijze trainingen zodanig te plannen, uit te voeren en te evalueren dat ze leiden tot het realiseren van doelstellingen op basis van het Basis OpleidingsPlan (BOP).

- **KSS 3.3 Organiseren van schermvliegactiviteiten**

De schermvlieg instructeur 3 is in staat op adequate wijze activiteiten te organiseren gericht op veilige beoefening van het schermvliegen.

- **KSS 3.4 Aansturen van schermvlieg instructeur 2**

De schermvlieg instructeur 3 is in staat op adequate wijze een schermvlieg instructeur 2 of gelijkwaardig hieraan aan te sturen en mee te werken aan zijn ontwikkeling.

- **KSS 3.5 Afnemen van toetsen**

De schermvlieg instructeur 3 is in staat op adequate wijze de piloot voor te bereiden op een toets en deze adequaat af te nemen.

Overige competenties die getoetst worden, zijn:

- Stimuleren sportieve ontwikkeling van schermvliegpiloten
De schermvlieg instructeur 3 is in staat om op adequate wijze een optimale begeleiding te bieden die bijdraagt aan de ontwikkeling van schermvliegpiloten.
- Leercompetentie
De schermvlieg instructeur 3 is in staat op adequate wijze hulpvragen te verwoorden en deskundigen dan wel kennisbronnen te raadplegen.
- Burgerschapscompetentie
De schermvlieg instructeur 3 is zich bewust van zijn voorbeeldfunctie.

Het examen

Hoe wordt er geëxamineerd?

- KSS 3.1 'Training geven': portfolio- en praktijkbeoordeling;
- KSS 3.3 'Organiseren van activiteiten': portfolio-beoordeling;
- KSS 3.4 'Aansturen van kader': portfolio-beoordeling;
- KSS 3.5 'Afnemen van toetsen': praktijkbeoordeling.

Eisen om deel te nemen aan de praktijkbeoordeling:

1. Aanwezig op alle bijeenkomsten
2. Compleet portfolio met voldoende kwaliteit
3. Beoordeling door de stagebegeleider 'voldoende'
4. Portfolio-opdracht KSS 3.1 voldaan aan de gestelde eisen
5. Portfolio-opdracht KSS 3.3 voldaan aan de gestelde eisen
6. Portfolio-opdracht KSS 3.4 voldaan aan de gestelde eisen

Meer informatie:

De inhoud van het theoretisch deel van de instructeursopleiding is gerelateerd aan de lesonderdelen analyseren, plannen, realiseren en evalueren / reflecteren. Aan de theoretische aspecten van aerodynamica, meteorologie, vliegtuigtechniek, materiaalkennis, regelgeving en E.H.B.O. wordt geen aandacht besteed. Deze kenniselementen komen slechts in toegepaste vorm terug.

Onderwerpen die behandeld worden:

Introductie

Kennismaking, inhoud van de instructeursopleiding en planning, afspraken m.b.t. het portfolio (lesplannen, praktijkopdrachten), doelstellingen van de theoretische deelopleiding, behalen van de competenties, de stage.

Analyseren

Visie op leren en opleiden, profiel van de cursist (mentaal en fysiek), profiel van de instructeur, valkuilen voor de instructeur (didactisch en agogisch).

Plannen

Doelen stellen, theorie-werkvormen kiezen (instructie, casestudy, samenwerkend leren), lesprogramma ontwerpen, de praktijks inrichten vanuit hét uitgangspunt: veiligheid, leermiddelen kiezen (oefenhelling, materiaal), tweegesprek en groeps gesprek, leren tijdens de stage.

Realiseren

Instructie geven, organiseren van 'actief leren', het geven en ontvangen van feedback, 'denken' als onmisbare werkvorm (reflectie), het voeren van een tweegesprek, het leiden van een groeps gesprek.

Evaluatie

Het persoonlijk verslag, diverse evaluatiedoelen en –werkvormen, het stage-beoordelingsformulier, evaluatie van eigen functioneren en groei, evaluatie van het programma van de instructeursopleiding / docenten / materialen / groep / stage / eigen ontwikkeling

Concrete invulling:

- De eerste zaterdag staat vooral in het teken van kennismaken, de visie op leren en opleiden van de KNVvL, bewust worden van het behalen van leerrendement, leerdoelen opstellen en voorbereiding voor de praktijkdag.
- De tweede zaterdag is een praktijkdag. Je gaat met echte cursisten aan de slag die geen ervaring hebben met Paragliden. Je hebt van tevoren een lesplan gemaakt, leerdoelen gesteld en krijgt tijdens de uitvoering feedback van de observatoren. Aan het einde van de dag geven de cursisten feedback over jouw wijze van lesgeven.
- De derde zaterdag staat o.a. in het teken van feedback op de praktijkdag, rollenspelen en voorbereiding op de stage en het examen.
- De vrijdagavond staat in het teken van evaluatie en zo mogelijk worden de deelnamebevestigingen al aan diegenen uitgereikt die alles hebben afgerond.

Een verzoek om afwezig te mogen zijn dient minimaal vier weken voor de betreffende bijeenkomst schriftelijk aan de Portefeuillehouder Opleidingen gedaan te worden. Indien deze de afwezigheid accepteert, ontvangt de deelnemer van de cursusstaf een opdracht die het hem mogelijk maakt de leerstof van de gemiste bijeenkomst te verwerven en te verwerken. Onvoldoende uitvoeren van deze opdracht betekent verwijdering van de instructieopleiding. Ook bij afwezigheid vanwege aantoonbare overmacht wordt deze opdracht verstrekt.

Jouw portfolio

Het portfolio bestaat uit:

1. Driemaal een verslag (van de drie zaterdagen), een evaluatie van de opleiding. Het 'persoonlijk verslag' is een instrument dat je helpt te reflecteren. Het is een kort verslag, waar in ieder geval je 'leerpunten' en je 'ontwikkelpunten' zijn beschreven.
 - *Leerpunten*: Die kennis, vaardigheden of houdingsaspecten waarvan je zegt: "Die ga ik zó toepassen, tijdens de praktijkdag en in mijn stage."
 - *Ontwikkelpunten*: Die kennis, vaardigheden of houdingsaspecten waarvan je zegt: "Zoals ik dat tot nu toe deed, lijkt me nu niet het meest effectief, ik ga op zoek naar manieren waarop ik 'mijn' piloten nóg meer laat leren, genieten of help andere doelen die zij hebben, te realiseren.Omvang: maximaal 1 A4-tje. Bij voorkeur getypt.
2. Evaluatie van de gehele opleiding tot instructeur schermvliegen
 - Productmatig: Wat waren voor jou de belangrijkste onderdelen van deze opleiding (centrale bijeenkomsten en stage)? Wat miste je?
 - Procesmatig: Wat vind je sterke punten van deze wijze van opleiden? Wat kan beter?
3. Het stageverslag. Voor een toelichting op de inhoud zie hier onder.
4. Een beoordeling door de stagebegeleider, aan de hand van het "Beoordelingsformulier stagebegeleider"
5. Een persoonlijk oordeel van de stagebegeleider over de geschiktheid van de cursist als instructeur schermvliegen, bij het aansturen van kaderleden en als organisator van activiteiten; eventueel aangevuld met feedback en tips.
6. Van beide stagescholen een verklaring van het aantal gelopen stagedagen inclusief vermelding van het eindoordeel voorzien van een stempel en een handtekening.
7. De uitwerking van KSS 3.1
8. De uitwerking van KSS 3.3
9. De uitwerking van KSS 3.4

De stagebegeleider

Je dient tijdens jouw stage begeleid te worden een begeleider(s) (erkend instructeur) die van te voren bij de cursusstaf is aangemeld. De stagebegeleider moet het ingeleverde portfolio ondertekenen en verklaren:

- dat de inhoud met de werkelijkheid overeenkomt;
- hoeveel stagedagen de cursist bij welke school heeft doorgebracht,
- wat zijn persoonlijk oordeel is over de geschiktheid van de cursist als instructeur schermvliegen, eventueel aangevuld met feedback en tips.
- wat zijn persoonlijk oordeel is over de geschiktheid van de cursist voor wat betreft het aansturen van kaderleden, eventueel aangevuld met feedback en tips.
- wat zijn persoonlijk oordeel is over de geschiktheid van de cursist als organisator van activiteiten, eventueel aangevuld met feedback en tips.

De praktijkstage

Je dient tijdens jouw stage begeleid te worden door één of meer begeleider(s) (erkend instructeur) die van te voren bij de cursusstaf is/zijn aangemeld.

De stage wordt als voldoende beoordeeld, indien jouw instructeursgedrag in overeenstemming is met minimaal 80% van de in het "Beoordelingsformulier stagebegeleider" voorkomende vaardigheden, zulks ter beoordeling van de stagebegeleider.

Adviezen bij het schrijven van het stageverslag

De inhoud van het stageverslag:

1. Stagedoelen

- Beschrijf jouw stagedoelen (minimaal drie).
- Geef aan de hand van een stappenplan aan hoe je deze stagedoelen denkt te verwezenlijken.

2. Programma van je stage

Geef een overzicht van waar je op de dagen van beide stages bent geweest en wat je op die dag hebt gedaan. Bijvoorbeeld:

- 16 mei, Bassano, grondoefeningen voor 12 cursisten
- 17 mei, Bassano, 1^e hoogtevlucht met 10 cursisten
- 19 mei, Bassano, hoogtevluchten en oren trekken met 10 cursisten

3. Aantonen van competenties

In het stageverslag moet je aan de hand van de beoordelingscriteria van de PvB's aantonen, dat je over de vereiste competenties beschikt. Van die competenties waarover je in het stageverslag niets vermeldt, moet je op andere wijze de bewijzen leveren.

Bij het portfolio 3.1 is het goed om toe te voegen:

- een kort verslag van ten minste één cursist over een aantal (nog te selecteren) onderdelen van het beoordelingsprotocol. geen beoordelingen maar bijvoorbeeld observaties, feedback en tips.
- echt gebruikte stukken zoals agenda's, lesvoorbereidingen die zijn uitgevoerd en geëvalueerd.
- optioneel: beeldmateriaal (foto's, filmbeelden, etc.).

Bij het portfolio 3.3 is het goed om toe te voegen:

- een kort verslag van ten minste één deelnemer over een aantal (nog te selecteren) onderdelen van het beoordelingsprotocol. geen beoordelingen maar bijvoorbeeld observaties, feedback en tips.
- echt gebruikte stukken zoals agenda's, verslagen van overleggen, checklijsten, taakverdelingen.
- optioneel: beeldmateriaal (foto's, filmbeelden, etc.).

Bij het portfolio 3.4 is het goed om toe te voegen:

- een kort verslag van ten minste één aangestuurd kaderlid over een aantal (nog te selecteren) onderdelen van het beoordelingsprotocol. geen beoordelingen maar bijvoorbeeld observaties, feedback en tips.
- echt gebruikte stukken zoals agenda's, verslagen van overleggen, checklijsten, taakverdelingen.
- optioneel: beeldmateriaal (foto's, filmbeelden, etc.).

4. *Een uitwerking van de volgende praktijkopdrachten*

- Beschrijf de verschillen tussen beide scholen waar je stage liep.
- Beschrijf de overeenkomsten tussen beide scholen waar je stage liep.
- Beschrijf hoe de instructeurs op beide stagescholen hun lessen opbouwen en geef hierop je reactie.

5. *Jouw leerresultaten*

Een beschrijving van jouw leerresultaten, uitgaande van de gekozen leerdoelen en het bijbehorende stappenplan: Wat vind je van jouw eigen vorderingen? Waar ben je trots op? Wat heeft met name bijgedragen aan het realiseren van deze stagedoelen? Waar wil je nog verder aan werken?

6. *Een evaluatie van de instructeursopleiding*

- Productmatig: Wat waren voor jou de belangrijkste onderdelen van deze opleiding (centrale bijeenkomsten en stage)? Wat miste je?
- Procesmatig: Wat vind je sterke punten van deze wijze van opleiden? Wat kan beter?

Herkansing stage

Bij onvoldoende beoordeling van één van beide stages kan eenmaal een nieuwe stage overeengekomen worden, mits aan alle overige eisen voldaan is én deze extra stage naar het oordeel van de cursusstaf zinvol lijkt te zijn.

OPLEIDINGSSCHEMA SCHERMVLIEGEN

Duovlucht

Introductiedag

Basisopleiding Brevet 1

Brevet 2 lier

Brevet 2 berg

Takenboek
hulpinstructeur

Lierman

EHBO / KEH

Hulpinstructeur lier

Hulpinstructeur berg

Brevet 3 lier

Brevet 3 berg

Tandemaantekening

Observatiestage

Opleiding
Instructeur

Stage 1 lier

Stage 1 berg

Stage 2 lier

Evaluatie stages en
afronding opleiding

Stage 2 berg

Instructeur Lier

Instructeur Berg

Applicatiedagen

Instructiedagen